

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. marts 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Louise Degn Brammer
Sagsnr.: 2020-0037-0078
Dok.: 1444175

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 16 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) (L 157), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. marts 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 16 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) (L 157):

”Vil ministeren redegøre for, hvad det præcist er, der kan straffes for i forhold til misbrug af hjælpepakker, og hvordan man kan gøre det, samt hvordan vi sikrer, at lovforslaget ikke får den konsekvens, at virksomheder afholder sig fra at gøre brug af hjælpepakkerne, alene fordi de frygter at blive straffet for eventuelle fejl?”

Svar:

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 d, stk. 2, at såfremt en af de i den foreslåede § 81 d, stk. 1, nævnte lovovertrædelser har fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget er opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien, kan straffen forhøjes således, at den bliver fire gange så høj.

De straffelovsovertrædelser, der er nævnt i den foreslåede § 81 d, stk. 1, er følgende: vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste (§ 119), falsk erklæring på tro og love (§ 161), urigtig erklæring til det offentlige (§ 163), dokumentfalsk (§ 171), udbredelse af adgangsmidler til datasystem (§ 263 a), tyveri (§ 276), indbrudstyveri (§ 276 a), underslæb (§ 278), forsætligt og groft uagtsomt bedrageri (§§ 279 og 300 a), databedrageri (§ 279 a), mandatsvig (§ 280), afpresning (§ 281), åger (§ 282), skyldnersvig (§ 283), røveri (§ 288), svig og særligt grovt svig med offentlige midler (§§ 289 og 289 a) forsætligt og groft uagtsomt hæleri (§§ 290 og 303), hvidvask (§ 290 a) og brugstyveri (§293).

Af pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår det, at begrebet »hjelpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien« dækker over de erhvervs- og jobrettede tiltag mv., som regeringen har lanceret med henblik på at afbøde de negative økonomiske konsekvenser af spredningen af covid-19 for danske lønmodtagere, arbejdspladser og virksomheder. Begrebet er dynamisk og omfatter såvel de allerede lancerede hjælpepakker, som hjælpepakker, der måtte blive lanceret på et senere tidspunkt.

Strafskærpelsen i den foreslåede bestemmelse i § 81 d, stk. 2, omfatter efter sin ordlyd enhver af de ovennævnte lovovertrædelser. Det er dog Justitsministeriets umiddelbare vurdering, det den særligt vil kunne være relevant i

forhold til svig og særlig groft svig med offentlige midler, dokumentfalsk, afgivelse af falsk erklæring eller urigtig erklæring til det offentlige, der har fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget er opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakkerne.

Som et eksempel nævnes i lovforslagets bemærkninger den situation, hvor en erhvervsdrivende afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med en ansøgning om støtte fra en hjælpepakke, hvorved den erhvervsdrivende får udbetalt støtte svarende til 1 mio. kr. fra danske myndigheder.

Endvidere nævnes i bemærkningerne det eksempel, at en erhvervsdrivende uretmæssigt udnytter en udbetaling af støtte på 1 mio. kr. fra danske myndigheder til andre formål end dem, den oprindeligt var bevilget til.

Det er en forudsætning for at ifalde straf for overtrædelse af den foreslåede § 81 d, stk. 2, at der er det fornødne forsæt, jf. den almindelige regel herom i straffelovens § 19. Der vil derfor alene kunne dømmes for overtrædelse af bestemmelsen, hvis f.eks. en person eller virksomhed har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger med forsæt til svigagtigt at opnå kompensation fra hjælpepakkerne.

Mere generelt kan det oplyses, at retsplejeloven indeholder en række retssikkerhedsmæssige garantier for behandlingen af straffesager.

Det følger bl.a. af retsplejelovens § 96, stk. 2, at anklagemyndigheden skal påse, at strafskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted. Bestemmelsen er udtryk for et objektivitetsprincip, der er et grundlæggende princip i strafferetsplejen, og som anses for en af de vigtigste retssikkerhedsgarantier. Under hovedforhandlingen af en straffesag indebærer objektivitetsprincippet bl.a., at anklageren skal fremlægge beviserne på en saglig og objektiv måde og sikre, at også oplysninger, der kan tale imod tiltaltes skyld, kommer frem. Desuden følger det af grundsætningen om ”in dubio pro reo”, at domstolene i straffesager skal lade enhver rimelig tvivl komme den tiltalte til gode.

En person eller virksomheden vil således kun kunne straffes efter den foreslåede § 81 d, stk. 2, hvis anklagemyndigheden kan løfte bevisbyrden for, at en person eller virksomhed har haft det fornødne forsæt til uberettiget at

opnå lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakkerne ved at begå en af de omfattede straffelovsbestemmelser.